

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘
ดูดำก็เพื่อลากเข็นขึ้นมาจากกองทุกข์

ท่านพ่อลืกับเรานี้สนิทกันอย่างลึก ๆ ลับ ๆ นะ คนภายนอกไม่ค่อยรู้เรื่อง คือสนิทใจกันอย่างเจียบ ๆ ลึก ๆ คนภายนอกไม่ค่อยรู้ เวลาเราไปวัดอโศกเมื่อไรท่านจะหาอุบายขู่ว่า “มหาบัวอย่าด่วนไปไหนนะ” เรื่องราวมีละ เช่นอย่างงานฉลอง ๒๕๐๐ วัดอโศก ตอนเข้าพระมาว่า ท่านให้โยมเอาบุหรี่ยิ่งโตหมอบมา พระท่านกำลังฉันเป็นแถว ๆ ท่านเดินมา ตรงกลาง ท่านเอาบุหรี่ยิ่งห้อยคอละมวน ๆ บุหรี่ยิ่งหนึ่งอันนั้นนะ พอแจกมานั้น ๆ ให้ห้อยคอละมวน ๆ ส่วนมากจะเป็นพระผู้ใหญ่อายุพรรษามาก ท่านแจก ๆ มาถึงเรานี้มีเรื่องจนได้แหละ มีอยู่ลึก ๆ เรานั่งฉันอยู่ท่านก็มา พอมาถึงเราถ้าคนไม่มองจะไม่รู้ว่าท่านทำอะไรกับเรา พอท่านยื่นบุหรี่ยิ่งให้เรา พอเราจับแล้วท่านก็ยึดใส่มือ ท่านทำของท่านเอง ท่านไม่พูด เงยนะ พอมาถึงเราท่านจับบุหรี่ยิ่งใส่มือเลย เอาขนาดนั้นนะ เราก็มองหน้า ท่านเฉยแล้วไปเลย มีทุกที่แหละกับเรา เป็นอย่างลึก ๆ พอเดินผ่านมาท่านว่า “มหาบัวอย่าไปไหนนะ งานยังไม่เสร็จ” ขู่ว่า “มหาบัวไปไหนไม่ได้นะ งานยังไม่เสร็จ” งาน ๒๕๐๐ เราก็ได้ช่วยท่านเต็มกำลังนั้นละท่านถึงได้มีอุบายวิธีมัดอยู่ตลอด สนิทกันอย่างลึก ๆ

ไปนี้เวลาท่านจะทำ คือกุฎิท่านมีเวรยามล้อมอยู่ประตูเวลาท่านอยู่ข้างใน ที่นี้เวลาเราเข้าไปถามว่าท่านอยู่หลังไหน พอเราไปพวกโยมที่ยืนเฝ้าอยู่ประตูก็บอกว่า ท่านอยู่ในนี้ ท่านไม่รับแขก เราก็ว่า นี่ไม่ใช่แขกเปิดเตี้ยวันนี้ ตกกลางแกก็เปิดประตูให้เรา นี่ไม่ใช่แขก เราว่าอย่างนั้นแล้วก็เข้าเลย ท่านอยู่องค์เดียวเจียบ ๆ พอเข้าไปก็ขึ้นไปหาท่านเลย ท่านก็เปิดประตูออกมา เหม มาเทรอก ก็เลยคุยกันอยู่นั้น ที่นี้คนพอเห็นท่านคุยกับเรา คนนั้นก็โผล่มาคนนี้โผล่มา ท่านว่า อย่ามานะเตี้ยเอาค้อนปาเนาะ ท่านพูดแล้วเฉย ท่านพูดไม่มีอะไรนี่ บทเวลาท่านจะไปท่านก็ว่า ไป จะพาไปเที่ยววัด อย่างนั้นนะกับเรา พาไปเที่ยววัด คนก็รุมตาม อย่ามานะเตี้ยเอาค้อนปาเอานะ ท่านเดินไปดูนั้นดูนี้ของท่าน เช่น พระพุทธรูปชุนิตนั้นชุนิตนี้ พาไปดูนั้นดูนี้ ไปดูหมดสององค์กับเราเท่านั้น

ท่านเห็นนิสัยเราอย่างนี้ ท่านก็รู้นิสัยเราเหมือนกัน ท่านทำกับเราท่านทำอย่างนั้น ทำแบบลึก ๆ ท่านเมตตาลึก ๆ อยู่นะท่านอาจารย์สี คนทั้งหลายเขาเรียก ท่านพ่อ ๆ แต่เราเรียกครูจารย์เท่านั้น ก็เคยกันมาอย่างนั้น เรียกครูอาจารย์เท่านั้นแหละ ไม่ได้เรียกท่านพ่อ เหมือนเขาเรียก นิสัยท่านเด็ดเดี่ยวมาก หลวงปู่มั่นเราที่อยู่หนองผือชมเชยมาตลอดนะ “ท่านสีนี้เป็นพระที่เด็ดเดี่ยวมาก” เคยอยู่กับท่านมาแล้วนี่ ท่านก็รู้อะไร ท่านรู้นิสัยมาแล้ว

เวลาท่านพูด นิสัยเด็ดเดี่ยวมากนะท่านลี ภาคปฏิบัติของท่านก็เหมือนกัน เด็ดเดี่ยวอย่างนั้นแหละ

เวลาครูบาอาจารย์ไปหา ก็ท่านอาจารย์ลีนี้แหละจะเรียกว่าเป็นพิเศษก็ได้ไม่ผิด บรรดาครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่ๆ ไปหาท่าน องค์ไหนไปหาเราจะไม่ยอมหนีไปไหนนะ เราจะจ้อฟังดูกิริยาอาการที่ท่านต้อนรับลูกศิษย์ของท่านผู้ใหญ่ๆ แต่ละองค์ๆ องค์นี้มาท่านจะปฏิบัติยังไง กิริยาอาการทุกอย่างภายนอกภายในท่านจะมีอะไร เราจะฟังจับเอาทุกแขนงเลย ทุกอาจารย์ เราไม่ยอมหนีแหละ ครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่ๆ ไปหาท่าน ที่นี้ท่านอาจารย์ลีไปนี่ พอไปท่านก็สั่งเรา “ไปจัดโน้นให้ท่านลีนะ ท่านมหา” ซี่มาเลย “ไปจัดในป่าให้ท่านลีนะ ท่านลียู่ในตลาดมานานแล้ว กระจุกหมูกระจุกวัวเต็มหัวมันนั่นแหละ” บทเวลาท่านจะพูด “ท่านลียู่ในบ้านในเมืองมานานแล้ว กระจุกหมูกระจุกวัวเต็มคอเห็นไหม ไปจัดนั่น” นั่นท่านเมตตาขนาดนั้นพูดอย่างนี้ละ ไม่ใช่ตำหนินะ กิริยาภายนอกฟังไม่ได้ ภายในของท่านลึกกลับด้วยกัน

“ให้ท่านมหาไปจัด” พอท่านว่าอย่างนั้นเราก็ไปจัดที่פקให้ท่าน มีแคว่เรียบร้อย อยู่ในป่าลึกๆ พอเหมาะพอดีแหละ วันนั้นมันค่ำแล้วท่านไม่ไป บอกแต่เราไปจัดที่ให้ องค์อื่นองค์ใดท่านก็ไม่ค่อยบอก ไม่เคย แต่ท่านอาจารย์ลีไปนี้ท่านบอก “ให้ท่านมหาไปจัดที่นั่นให้” ซี่ไปทางป่า เรารู้แล้ว เป็นที่เหมาะสม พอตอนเช้าฉันเสร็จแล้วท่านไปเลย ท่านไปเอง เราเข้าไปก่อนแล้วท่านตามหลังไปหลวงปู่ฉันเรานี้ ท่านไม่เคยไปกับองค์ไหนนะ แต่ท่านพอลีท่านไปท่านไปดู “ไหน จัดที่ไหนให้ท่านลีสละ” พอท่านมองไปเห็น “เออ เข้าทำดี” จัดแคว่เป็นร้านเล็กๆ ให้ เอาเตียงเอาอะไรไปวางไว้เรียบร้อยให้ท่านพักที่นั่น นั่นละท่านไปดู กับท่านอาจารย์ลีท่านไปดูเอง

เวลาท่านพูดปัญหาที่ว่า “ให้ไปอยู่ในป่า อยู่ในเมืองมานานแล้ว กระจุกหมูกระจุกวัวเต็มคอ” ท่านพูดแบบลึกๆ นะ ใครไม่รู้ ดูภายนอกฟังไม่ได้เลย แต่ภายในท่านลึกกลับของท่าน ท่านโปรดกันอย่างซึ้ง เข้าใจไหม เวลาพูดธรรมะกลางคืนก็เหมือนกัน ท่านพูดเด็ดเลยเชียวนะ ลูกศิษย์ผู้เด็ดเข้าไปหาท่านพูดแบบนั้น ปึงๆ เลยมีแต่ธรรมะเด็ดๆ ทั้งนั้น ออกผิงๆ เลย ฟังทุกระยะไม่เคลื่อนไหวไปไหนเลย บรรดาครูบาอาจารย์องค์ไหนไปนี้เราจะจ้อตลอด จะเป็นนิสัยอะไรก็ไม่ทราบมันหากเป็นอย่างนั้นแหละเรา กับท่านพอลีสู้สึกว่าเป็นพิเศษอยู่ กับท่านอาจารย์ผืนเรานี้ ท่านอาจารย์ลีนี้สำคัญอยู่มาก

เวลาท่านคุยธรรมะธัมมโมกันท่านคุยอย่างเด็ดๆ กับท่านอาจารย์ลีนี้ธรรมะมีแต่เด็ดๆ คำพูดกิริยาทุกอย่างเด็ดๆ เข้ากับนิสัยนั้นได้ดีๆ ความหมายว่าฉัน ครูบาอาจารย์องค์นี้ไปท่านใช้กิริยาอย่างไร ภายนอกภายใน ภายในคือธรรมภายในใจ ภายนอกกิริยา

อาการต่าง ๆ ภายในเป็นเรื่องธรรมภายในใจโดยเฉพาะ ท่านใช้กิริยายังไง ๆ เราจะฟังหมดแหละ

พูดถึงท่านอาจารย์ลีท่านโปรดมานาน โปรดมาเป็นประจำ ไม่เคยเห็นข้อใดว่าท่านตำหนิท่านลีไม่ดีอย่างนั้นอย่างนี้ ไม่เคยมี ยกขึ้นแต่ว่าเด็ดเดี่ยว ท่านลีเด็ดเดี่ยวมาก เด็ดเดี่ยวอาจหาญ ท่านยกแต่คำนี้ขึ้น เด็ด เพราะฉะนั้นเวลาท่านต้อนรับกันจึงมีแต่คำเด็ดเดี่ยว ๆ ออก ออกตามกิริยาที่ท่านเคยพูดชมเชยมาแต่ก่อน เวลาท่านพูดต่อกันนี้ก็เด็ด ๆ ตลอดเลย ไม่พูดธรรมดา มีกิริยาเด็ด ๆ อยู่ในนั้น นั้นเห็นไหมท่านต้อนรับกัน ภายในท่านดูกันรู้กันจะปฏิบัติอย่างไรถึงเหมาะสมต่อกัน ท่านจะออกตามภายในของท่านที่พิจารณาเรียบร้อยแล้ว ถ้าท่านไม่เสียท่านก็จะทำประโยชน์ได้มากมายนะท่านอาจารย์ลี ธาตุชั้นของท่านไม่ดี นี่เราพูดถึงเรื่องท่านอาจารย์ลี

วัดโศการามกับวัดป่าบ้านตาดนี้ตั้งใกล้เสียกัน ดูจะเป็นระยะเดียวกันมั้ง เราเริ่มสร้างวัดป่าบ้านตาด มาอยู่ที่นี้ พาโยมแม่มาพักที่นี่แล้วเราก็ไปวัดโศฯในระยะนั้น วัดโศฯ จะสร้างก่อนนี้อย่างมากไม่เลยปีแหละ ท่านอาจารย์ลีท่านจะเอาเราไปจำพรรษาที่วัดโศการามด้วย ที่นี่เราก็ฟังมาเริ่มสร้างนี้มันก็ไปไม่ได้จะว่าไง ท่านเทศน์อยู่บนธรรมาสน์เราไปกราบพระที่ศาลาใหญ่ที่ท่านกำลังเทศน์อยู่ ท่านกำลังเทศน์อยู่บนธรรมาสน์นะเราไปพอเราไปท่านคงมองเห็นละทำ พอเรากราบพระเสร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านลงจากธรรมาสน์แล้วปั๊บปั๊บมาเลย มาคุยกันเฉพาะสองต่อสอง พระก็รุ่มแอบเข้ามาอยากจะมาฟัง

ท่านไม่ได้พูดเสียงดังนะ พูดเบา ๆ พูดกับเราโดยเฉพาะ ๆ พูดถึงเรื่องว่าอยากให้มาจำพรรษาด้วยกัน เวลานี้ธาตุชั้นท่านไม่ดีเลย ให้ท่านมามาช่วย เราก็ฟัง แต่เวลานั้นเราไม่ตอบอะไรละมีแต่ฟังเฉย ๆ จนกระทั่งกลับมาที่นี่ ท่านจดหมายตามมาอีก จดหมายท่านเขียนตัวใหญ่ ๆ บังเบ้ง ๆ มา เขียนแบบบังเบ้ง ๆ มาให้เราไปจำพรรษา เราก็เลยกราบเรียนท่านว่าไปไม่ได้แล้ว เวลานี้กำลังเริ่มสร้างที่อยู่ใหม่ เราก็ว่างั้น

ที่นี่เวลาออกมาแล้ว โอ๊ย คนมารุมถาม ท่านพูดว่าอย่างไร ๆ เพราะคนเต็มศาลานี้ ทั้งพระทั้งโยมเต็มศาลา ท่านเทศน์อยู่บนธรรมาสน์ เวลาเราไปกราบพระนั้น ท่านลงจากธรรมาสน์มาหาเราคุยกันโดยเฉพาะสองต่อสองเท่านั้น คนฟังเงียบเลย จากนั้นท่านก็กลับขึ้นไปเทศน์อีก เป็นอย่างนั้นละนิสัยท่าน กับเรารู้สึกท่านเมตตามากอยู่นะแต่ไหนแต่ไรมา วัดโศการามเป็นวัดใหญ่มักจะมีเรื่องอะไรบ้าง เฉพาะอย่างยิ่งเวลามีงานมีการ มีอะไร ๆ ปั๊บบ้านท่านจะเรียกเราไปหา แล้วสั่งเราอย่างนั้น ๆ ให้เราไปทำหน้าที่แทน ก็ช่วยท่านเงียบ ๆ อยู่อย่างนั้นมาตลอด พูดเท่านั้นละ จบไปเสียก่อน เอ้าที่นี่มีอะไรว่ามา

(ศรัทธาใหญ่บูชาภัณฑ์เทศน์หนึ่งหมื่น แล้วกลับวันนี้เจ้าคะ) ศรัทธาใหญ่อยู่ไหนละ โนนอยู่ไหน พวกนี้ยุ่งเข้ามาก่อน หนีพวกนี้ เอ้าเข้ามา มันไม่ดูหน้าดูหลังอะไร มากี่มารุม

มาจ้อหน้าเรา ใครมาไม่สนใจเลย ไม่รู้สูงรู้ต่ำ ไม่รู้ความเหมาะสมอะไรๆ เลย เป็นยังไง เข้ามา เรื่องอรรถเรื่องธรรมละเอียดลอมากนะ ไม่ใช่ยุ่งยามๆ นะ เอ้า เข้ามาซี ฟังเอานะ ธรรมเสมอกภาค มีสูงมีต่ำ ละเอียดลอมากนะ ไม่ใช่ยุ่งยามๆ ใครมาก็มาแย่งที่นั่งตัวเอง ไม่มองดูหน้าดูหลังอะไรเลย ไม่เหมาะไม่ถูก พวกกันจำเอานะ ถึงโอกาสใดที่ควรจะสละเวลาล้ำเวลาทุกอย่างอะไร ต้องพิจารณาดูหัวใจกัน ดูฐานะสูงต่ำกันซิ นี่ใครมาก็ยุ่งยามๆ ใช้ไม่ได้ นะ

เราเห็นพี่น้องทั้งหลายได้สนใจในอรรถในธรรมเข้ามาสู่วัดสู่สำนักนี้ เราพอใจนะ รู้สึกพอใจ เราจะเทียบให้ฟังชัดๆ เสียเลย โลกธาตุนี้มันเหมือนกันกับสัตว์ที่ตกอยู่ในน้ำ มหาสมุทร วายน้ำป้อมแป้มๆ อยู่ มองดูเต็มท้องมหาสมุทร ป้อมแป้มๆ แต่ฝั่งฝายที่จะวายน้ำไปเกาะไปยึดไม่มี มีแต่วายน้ำป้อมแป้มๆ อยู่เต็มท้องมหาสมุทร ฝั่งไม่มีเกาะไม่มี ที่จะให้ยึดให้เกาะไม่มี วายกันอยู่อย่างนั้นป้อมแป้มๆ ความหมายของการวายนี่คือพอประทังความตาย ถ้าไม่วายนั่นก็จะตาย ประทังความตายไว้เท่านั้น จะหาที่ยึดที่เกาะเพื่อความปลอดภัยไม่มี นั่นเป็นยังไง

นี่คืออะไร คือจิตใจของสัตว์โลกทั่วแดนโลกธาตุนี้ โลกธาตุเท่ากับน้ำมหาสมุทร กว้างแสนกว้างไม่มีฝั่งมีฝาย สัตว์ทั้งหลายที่แหวกว่ายอยู่ตามท้องมหาสมุทรมีจำนวนมาก ขนาดไหน ตัวไหนก็แหวกก็วายนะ แต่หาที่ยึดที่เกาะไม่มี นี่คือจิตใจของโลกไม่มีธรรมภายในใจซึ่งเป็นฝั่งเป็นฝายเป็นเกาะที่ยึดพอประทังชีวิต และพ้นภัยไปได้ ขึ้นฝั่งไปได้ ไม่มี มีแต่อย่างเดียวกันหมด มองไปที่ไหนเต็มท้องมหาสมุทร มีแต่สัตว์ทั้งหลายวายน้ำลอยน้ำอยู่นั้น ป้อมแป้มๆ หาที่ยึดที่เกาะแต่ไม่ได้ เต็มอยู่ในท้องมหาสมุทร

ผู้ที่มีนิสัยวายน้ำอยู่ในมหาสมุทร ยังมีเรือผ่านเข้ามาเกาะไปได้ๆ มีเกาะมีดอนที่ยึด บางรายก็วายน้ำเข้าไปจนจะถึงฝั่ง แต่มีจำนวนน้อยมากนะที่จะเข้าถึงที่เกาะที่ยึด เช่นอย่างเกาะในท่ามกลางมหาสมุทรก็มี ที่จะเข้าไปยึดเกาะก็มี ผู้ที่จะขึ้นฝั่งได้ก็มี โกล้งฝั่งก็มี ส่วนจำนวนมากต่อมากนั้นอยู่ท่ามกลางมหาสมุทร ไม่มีฝั่งมีฝายที่เกาะที่ยึดเลย ฟังซิ เราเป็นสัตว์ประเภทไหน เอามาเทียบดูเรา ถ้าเป็นสัตว์ประเภทที่วายน้ำป้อมแป้มๆ ไม่มีฝั่งมีฝายแล้วนั้นจมไปตลอดๆ ถ้าผู้มีฝั่งมีฝายควรที่จะถึงก็จะถึงได้ๆ จะเข้าถึงเกาะที่ยึดที่บรรเทาความทุกข์ก็ได้ ผู้ที่จะถึงฝั่งฝายคือข้ามไปได้ก็ได้นี้ หมายถึงผู้มีศีลมีธรรม ผู้ใดมีศีลมีธรรมผู้นั้นมีที่ยึดที่เกาะ แม้ท่ามกลางมหาสมุทรก็ตาม แต่ก็มีเรือผ่านมาให้เกาะให้ยึดให้ผ่านไปได้นั่นแหละ

ผู้ไม่มีแล้ว มีเท่าไรก็อยู่แบบเดียวกันหมด นี่ละสัตว์โลกไม่มีที่ยึดที่เกาะ ท่านทั้งหลายอย่าไปคิดว่าสิ่งเหล่านี้เป็นที่ยึดที่เกาะของใจ มันเป็นเครื่องเร่งรีบบันเทิงไปชั่วกาลเวลาเท่านั้น อยู่ในท่ามกลางมหาสมุทรมุติมานิยมเขา นิยามว่านั่นดีนี่ดีก็เกาะกันอยู่อย่าง

นั้น เกาะไปตามความนิยมเฉยๆ แล้วก็จมลงๆ ไม่มีฝั่งมีฝาให้ไต่ผ่านพ้นไปได้เลยถ้าไม่มี
คุณงามความดี เพราะฉะนั้นจงพากันสร้างคุณงามความดีเพื่อเป็นที่ยึดที่เกาะของใจ ใจนี้
แหละอาศัยคุณงามความดีนี้เป็นที่ยึดที่เกาะและเป็นฝั่ง ผ่านไปได้เลย ถ้าไม่มีนี้แล้วจมไป
ด้วยกันในน้ำมหาสมุทรนั้นแหละ ไม่มีตัวไหนจะรอดพ้นไปได้

คนไม่มีบุญมีกุศลนี้ทำยังไงก็พ้นไปไม่ได้ จะเอาอำนาจบาตรหลวงปาๆ ถือนๆ เข้า
มาไม่มาคุย คุยเฉยๆ คุยพอถึงวันตายเท่านั้นละ ตายแล้วก็จมไปเหมือนโลกเขา แล้วสัตว์
โลกผู้ทะนงตนเก่งๆ นั้นยิ่งจมลึกกว่าเข่อีกด้วยนะ ผู้ที่ยังมีวิตกวิจารณ์อะไรอยู่ก็ยังไม่พอหา
ที่ยึดที่เกาะ คนไหนที่คิดว่าตัวดิบตัวดีนั้นนะตัวเลวที่สุด ตัวนั้นสร้างแต่พินแต่ไฟเผาไหม้
ตัวเองตายแล้วจม พวกนี้ประเภทนี้จม

นี่สัตว์โลกหาที่ยึดที่เกาะไม่ได้นะถ้าไม่มีธรรม เพราะฉะนั้นจงพากันเสาะแสวงหา
อรรถหาธรรม ธรรมมีมากมีน้อย การทำบุญให้ทานไม่ไปไหน เข้ามาสู่หัวใจๆ ผู้ก่อผู้สร้าง
บุญกุศลนี้แหละ เช่นเดียวกับผู้ก่อสร้างความชั่วช้าลามก สร้างไปเท่าไรๆ ไหลเข้ามาสู่ใจๆ
ทับถมใจ กดถ่วงใจ ลากถูใจลงทางต่ำเสมอๆ จนจม นั้น ถ้าความชั่วมีมากก็จมได้ไม่สงสัย
ทีนี้ผู้สร้างคุณงามความดีเวลาสร้างมากเข้าๆ ก็ค่อยหนุนขึ้นๆๆ สุดท้ายก็เข้าเกาะ อย่างน้อยเข้า
เกาะ มากกว่านั้นขึ้นฝั่งไปได้เลย เพราะอำนาจแห่งความดีเป็นเครื่องอุดหนุน คือความดี
นั้นละเป็นเครื่องหนุนใจเรา อย่างอื่นเราอย่ามาหวังสิ่งเหล่านี้จะมาหนุนจิตใจเราให้ผ่านพ้น
ไปได้ ไม่มี มีแต่ความดีงามทั้งหลาย

ความดีงามนี่คือจอมปราชญ์ทั้งนั้นเป็นผู้สอนไว้ บันไดก็บันไดธรรมเพื่อความพ้น
ทุกข์ ไม่ใช่บันไดนรกนะ พอที่จะลากสัตว์ทั้งหลายให้จมลงโดยถ่ายเดียว ให้พากันจำเอาไว้
เรานี้จวนจะตายเท่าไรยิ่งวิตกวิจารณ์มากนะกับโลกทั้งหลาย แทนที่จะมาวิตกวิจารณ์ใน
ตัวเองเราไม่มีเราบอกตรงๆ เราจะมึะไรมันจำอยู่ตลอดเวลาแล้ว อะไรมานเป็นฝั่งเป็นฝา
ไปตกนรกหมกไหม้ที่ไหนไม่มี มีแต่ความพอเต็มหัวใจ จำอยู่ตลอดเวลา นี้พูดหัวใจที่ได้
ปฏิบัติตามธรรมของพระพุทธเจ้าที่ทรงสั่งสอนไว้แล้ว ผลปรากฏเป็นที่พอใจ เต็มหัวใจ

จึงไม่สนใจว่าจะยึดอะไร ไม่มี พอตัวทุกอย่างแล้ว สอนโลกนี้สอนด้วยความพอตัว
นะ เราไม่ได้สอนด้วยความเดือดร้อน โลกเดือดร้อนมาก ไปสอนที่ไหนสอนตั้งแต่โลกที่
เกิดความเดือดร้อนวุ่นวายระส่ำระสาย เอน้ำดับไฟ คือเอาธรรมชโลมลงไป ธรรมชะล้าง
ลงไปพอได้ยึดได้เกาะอรรถธรรมนั้นไปเป็นที่บำรุงหัวใจตนเอง ให้ค่อยผ่านพ้นหรือ
บรรเทาทุกข์ไปเป็นลำดับ เพราะอำนาจแห่งธรรม นี้เราสอนโลก พระพุทธเจ้า-พระ
อรหันต์ท่านสอนโลก โลกเต็มไปด้วยกองทุกข์ พระพุทธเจ้า-พระอรหันต์ท่านไม่มีทุกข์ มี
แต่บรมสุขเต็มหัวใจ สอนโลกด้วยบรมสุข ไม่ได้สอนโลกด้วยความทุกข์ความทรมาน
เหมือนสัตว์โลกทั้งหลายที่มารับโอวาทของท่าน ต่างกันอย่างนี้นะ

ถ้าที่ฟังที่เกาะที่ยึดท่านเต็มหัวใจแล้ว ท่านเอาธรรมชาติที่เต็มหัวใจมาสอนโลกที่ไรที่ฟังที่ยึดที่เกาะ ไม่มีที่ยึดที่เกาะเลย เพื่อจะได้พญงตัวด้วยอรรถด้วยธรรมจากคำสอนของท่านบ้าง เราก็เหมือนกันวันหนึ่งคืนหนึ่งอย่าคิดตั้งแต่ความชั่วช้าลามก นรกจกเปรต มันเผาเจ้าของนั้นละ จะคิดหาอรรถหาธรรมเพื่อเป็นที่ยึดที่เกาะไม่ค่อยคิด และไม่คิด ให้พากันคิดข้อนี้ให้มากนะ จะตายจมไปเฉย ๆ

อย่าเข้าใจว่าศาสดาองค์เอกเป็นตุ๊กตานะ พระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์อย่าเข้าใจว่าเป็นตุ๊กตา เป็นคนวิเศษวิโสแต่เราที่ว่ายน้ำป้อมแปมๆ อยู่ในกองทุกข์นี่นะ มันเป็นอย่างนั้นเวลานี้ พวกที่ว่ายน้ำป้อมแปมๆ เป็นพวกที่อวดดี ว่ายน้ำป้อมแปมๆ ที่จะจมๆ อยู่ตลอดเวลาอันนั้นแล้วว่าตัวดี ๆ ยิงจะจมลงไปเรื่อย ๆ พวกนี้ พวกใดที่หาที่ยึดที่เกาะ คือศีลคือธรรม พวกนั้นมีทาง มีความหวังที่จะให้หลุดพ้นไปได้นะ ถ้าไม่มีอันนี้แล้วอย่าหวัง โลกอันนี้ไม่มี

ศาสดาองค์เอกแต่ละองค์ๆ ฟังแต่เอกๆ ด้วยกันหมด สอนไม่มีผิดเพี้ยนจากกันเลย พ้นจากทุกข์โดยสิ้นเชิงแล้วมาสอนโลก ทุกๆ พระพุทธเจ้า ทุกๆ องค์ของพระสาวกทั้งหลายที่ท่านสอนโลก สอนด้วยความพ้นแล้วจากทุกข์ทั้งหมด ไม่มีอะไรเหลือ เหลือแต่บรมสุขเต็มหัวใจ สอนโลกด้วยบรมสุข ทั้งๆ ที่โลกเป็นทุกข์ทรมานกันแสนสาหัส ทุกประเภทแห่งทุกข์ มีตามนิสัยของคนผู้สร้างบาปสร้างกรรมมีมากน้อยต่างกัน ความทุกข์มีอยู่เท่านั้นๆ เหมือนกัน เพราะทุกข์นี้เป็นผลของการกระทำชั่วของตนเอง

พระพุทธเจ้าสอนพวกที่เป็นคลังกองทุกข์ เป็นฟินเป็นไฟนี้ด้วยบรมสุข ต่างกันนะ ท่านหมดแล้วเรื่องอะไรๆ ไม่มีเกาะแล้ว ผ่านพ้นไปได้หมด สอนโลกด้วย ถ้าภาษาของเราเรียกว่าความพอหรือความภาคภูมิใจ ท่านไม่มีทุกข์ในหัวใจ พระพุทธเจ้า-พระสาวกอรหันต์ท่านสอนโลกท่านสอนอย่างนั้น พวกเรานี่เต็มไปด้วยกองทุกข์ ท่านสอนด้วยความไม่มีทุกข์ มันต่างกัน ให้พากันยึดกันเกาะ

พระพุทธเจ้าตรัสรู้มาก่อนๆ ทำไมเราจึงมาว่ายน้ำป้อมแปมๆ อยู่ในกองทุกข์นี้ ไม่มองหน้ามองหลังบ้างเลยไม่สมควร ให้มองหน้ามองหลัง มองถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ล้วนแล้วตั้งแต่ผู้เลิศเลอมาสอนโลก แล้วทำไมเราจึงไม่เห็นว่าเป็นของสำคัญในสิ่งที่เลิศเลอทั้งหลาย เห็นแต่สิ่งที่เลวร้ายทั้งหลายเป็นของเลิศเลอนั้นหรือ นั้นละที่มันพันคอเราอยู่เวลานี้ ไปอยู่ไหนภพใดแดนใดมีแต่ความทุกข์ความทรมาน เพราะความสำคัญผิดของตนนั้นแหละทำลายตัวเอง ให้พากันแก้ไขตัดแปลง

นี่พยายามสอนทุกแง่ทุกมุม สอนโลกสอนทุกแบบทุกฉบับด้วยความเมตตาล้วนๆ ครอบตลอดๆ ไม่เคยมีกิริยาที่เป็นพิษเป็นภัยออกจากหัวใจมาสอนโลก ให้โลกได้รับความเดือดร้อน เพราะความเป็นพิษเป็นภัยของใจและคำสอนที่สอนมานี้แล้วไม่มี สอนด้วย

ความบริสุทธิ์หัวใจ หัวใจเต็มด้วยอรรถด้วยธรรม พระพุทธเจ้าท่านสอนอย่างนั้น สภา
ท่านสอนอย่างนั้นสอนโลก ให้พากันยึดกันเกาะนะ

ถ้าเห็นพระพุทธเจ้าเป็นที่น่ากราบไหว้บูชาอยู่คนนั้นยังมีสาระ ถ้าเห็นความโลภ
ความโกรธ ความหลง ราคะตัณหา ความทะนงตน ความอวดดีอวดเด่น ว่าเป็นของดีของ
ดีแล้วนั้นจะสร้างแต่ความลุ่มจมให้แก่ตัวเองตลอดเวลา ใครจะเลยพระพุทธเจ้าไม่มีความ
เลิศเลอ ความเลิศเลอของเจ้าของที่สำคัญตอนอยู่ในกองมูตรกองคู่นี้ มันก็คือกองมูตรกอง
คู่นั้นแหละ อวดก็อวดอยู่ในกองมูตรกองคู่วิเศษวิโสอะไร มันต่างกันยังไงบ้าง
พระพุทธเจ้าที่เป็นศาสดาองค์เอกลีนิกิเลสแล้วมาสอนโลก กับเราเป็นคลังกิเลสพวกมูตร
คู่นี้เต็มตัวจะอวดพระพุทธเจ้าได้ยังไง พิจารณาซิ

ให้รีบแก้ไขตัวเอง น้อมเข้ามาสอนตัวเองนะ วันไหน ๆ ที่มันทะนงตัวลุ่มตัวมาก วัน
นั้นเอาให้หนักบ้าง เขี่ยบเบรกห้ามล้อ ชัดมัน ตีมันให้มันแหลก ตีตัวเองเพื่อความดี
เป็นไรไป เอาหนักก็หนัก เป็นก็เป็น ตายก็ตาย ถึงเวลาเด็ดเด็ด คนเราจะให้พ้นจากทุกข์
คนตกน้ำจะมามอมกำลังอยู่ไม่ได้ ต้องติดดินเต็มกำลังให้หลุดพ้นจากความจมน้ำนั้นขึ้นฝั่ง
ได้ เป็นที่พอใจของผู้ติดดินเพื่อหลุดพ้นจากกองทุกข์ใหญ่คือจมน้ำตาย อันนี้เราก็
เหมือนกันต้องติดดินถึงเวลาดี เราอย่าอยู่เฉย ๆ นะ ถึงเวลาตายตายได้ทุกคน อยู่ในศาลา
นี้ก็ตายได้ทุกคนไม่มีเว้น แม้เราเทศน์อยู่นี่ก็ตาย วันใดวันหนึ่งตายได้ทั้งนั้นแหละ

เวลาไม่ตายให้รีบเสีย ใจดวงนี้พยายามหาตั้งแต่สิ่งที่ยึดที่เกาะ ให้หาความดีให้ใจนี้
ได้ยึดได้เกาะจะเป็นที่พอใจ ถ้ายิ่งพาดพิงตื้นลงไปตื้นนี้ยิ่งจมไปเลย ๆ นะ นี้ได้เห็นพี่น้อง
ทั้งหลายมาสนใจในอรรถในธรรมเราก็พอใจ ธรรมนี้เลิศเลอทั้งนั้น ในโลกอันนี้ไม่มีอะไร
เลิศเลอยิ่งกว่าธรรม ธรรมนี้เลิศเลอที่สุด เข้าสัมผัสใจเท่านั้นมากน้อยรู้ทันที ว่าธรรมคือ
อะไร เลิศเลอหรือไม่เลิศเลอ รู้ พอใจดูดีตลอดเวลา ผู้มีธรรมมากเท่าไรยิ่งดูดียิ่งดี ยิ่ง
ดียิ่งดี พ้นไปแล้วฝั่งเลย นั่นหายห่วง นั่นละพระพุทธเจ้าท่านติดดินจนหายห่วง พ้นแล้ว
หายห่วง พระสงฆ์สภาวทั้งหลายท่านพยายามติดดิน เอาเสียจนหลุดพ้นแล้วหายห่วง พวก
เรายังเต็มอยู่ด้วยความห่วงใยทุกอย่าง แล้วมันเข้ากันได้ไหมละ

ให้พยายามแก้ไขตัดแปลงตนเองเสียตั้งแต่บัดนี้ ตายแล้วทิ้งเปล่า ๆ ไม่เกิด
ประโยชน์อะไร ไปนิมนต์พระมา กุสลา ธมฺมา กุสลา ธมฺมา มีความหมายอะไร พิจารณาซิ
ไอ้เรื่องกุสลา ธมฺมา นี่ก็คือ เรื่องราวจริง ๆ ก็คนเขาตาย คน ๆ นั้นเรียกว่าเป็นคนบุญนะ
เป็นเสขบุคคล เป็นอริยบุคคล เขาตายไป เขาตายไปแล้ว พระพุทธเจ้าเรียกว่าประธาน
เกียรติให้เขาให้พระไปพิจารณา คนที่เขาจะตายนั้นเขาเป็นพระโสดาณะนั้น เวลาจะตาย
แล้วบริษัทบริวารพุงออกมาทำบุญ ก่อนจะตายขอให้ได้ทำบุญให้สมใจก่อน เขาว่า ฟัง
ซินะ

นี่เราจะไม่ระบุชื่อ เราจะพูดกลางๆ แต่เป็นความจริง เป็นแต่เพียงว่าไม่ระบุชื่อเท่านั้น เขาเป็นคนใจบุญ พระโสดา คำว่าพระโสดานี้หมุนต์วิทางบุญกุศล บุญกรรมเชื่อร้อย เปอร์เซนต์ๆ เต็มเหนี่ยวเลย เวลาเขาจะตายก็ให้ไปนิมนต์พระมา ขอให้ได้ทำบุญวาระสุดท้าย นี่จะตายแล้วขอให้ได้ทำบุญเต็มหัวใจในเวลาสุดท้าย เขานิมนต์พระมา พอนิมนต์พระแล้วก็พยุ่งออกมา พอพยุ่งออกมาทำบุญให้ทาน พระก็ได้เห็นทั่วกัน เขาก็ได้ทำบุญเต็มหัวใจเขา วันนี้ขอให้ได้ทำบุญเป็นครั้งสุดท้าย ต่อจากนี้ไปก็จะตายเท่านั้นละ ขอให้ได้ทำบุญเป็นครั้งสุดท้าย นิมนต์พระมา ถวายอาหารพระเต็มกำลังความสามารถของเขา พอบ่ายมาเขาก็ตาย นั้นเห็นไหมละ ตอนเช้าถวายทานพระให้สุมใจ เขาบอกอย่างนั้นเลยนะ ต่อจากนี้ไปจะไม่ได้ทำอย่างนี้อีก พอตอนบ่ายเขาก็ตายจริงๆ

พอตายแล้วพระพุทธเจ้าทรงพระเมตตา เพราะเป็นอริยบุคคลซึ่งควรจะได้รับพระเมตตาจากพระองค์ท่าน เลยนิมนต์พระไปพิจารณาบังสุกุลเพื่อผลประโยชน์จากการตายของเขามาเป็นประโยชน์แก่ตัวของเรายังมีชีวิตอยู่ ให้ได้พิจารณากรรมฐาน เป็นยังไงเขาแต่ก่อนเขาก็เป็นคนเหมือนเราๆ เวลานี้เขาตายแล้วเป็นยังไง เอาไปพิจารณาเป็นกรรมฐาน พระจึงได้ไปพิจารณาเรื่องกรรมฐานนี้ จากนั้นมาก็เลยเป็น กุสลา ธมฺมา กลัวยหอมอยู่ไหนา กลัวยไช้อยู่ไหนไปเลย มันไม่เป็นกุสลาพิจารณาเพื่ออรรถเพื่อธรรมมาแก้ไขตัดแปลงตัวเองนะ มันเป็นกุสลาหากกลัวยหอมไปแล้วเดี๋ยวนี้ คนตายที่เหนนิมนต์พระไปกุสลาๆ นี่ต้นเหตุเป็นอย่างนี้ ให้พากันเข้าใจเสียนะ

แล้วเกิดประโยชน์อะไร ตายแล้วจึงไปนิมนต์กุสลา ธมฺมา ถ้าเป็นหลวงตาบ้วนีก่อนจะรับกุสลาเขานั้น เขานิมนต์ไปกุสลา มีกลัวยหอมก็หิวละเราจะถามเสียก่อน กลัวยไช้มีก็หิว ถ้าไม่มีกลัวยหอมกลัวยไช้อาตมาไม่ไป อาตมาไม่วาง เราจะว่าอย่างนั้นถ้าเป็นเรา ให้สร้างความดีเสียตั้งแต่บัดนี้ กุสลาไม่กุสลาเป็นเรื่องนอกจากตัวไป นิมนต์พระมา ให้เรา กุสลา สร้างกุศลในตัวของเรา เช่นอย่างผู้หญิงคนนั้นที่เขาทำบุญให้ทาน เป็นเสขบุคคล อริยบุคคล ตายแล้วเขาไปเลย นั้นเห็นไหมละ ให้สร้างอย่างนั้น กุสลานั้นละเหมาะสมจริงๆ อย่าไปหากุสลาแบบที่ว่ากลัวยหอมอยู่ไหน ถ้ามานิมนต์หลวงตาบ้วนีกถามหากลัวยหอมเสียก่อน กุสลาอย่าคิดไม่ออก คิดเห็นตั้งแต่กลัวยหอมกลัวยไช้ เข้าใจ

ให้สร้างเสียตั้งแต่บัดนี้ สร้างให้เต็มตัวแล้ว พูดตรงๆ เราตายนี้อย่านิมนต์พระมากุสลา เราบอกตรงๆ เลย เราไม่สงสัยทุกอย่างแล้ว พอหมดทุกสิ่งในสามแดนโลกธาตุ ปล่อยหมดโดยสิ้นเชิง การสอนโลกเราจึงสอนด้วยความอาจหาญชาญชัย มีธรรมเต็มหัวใจ เราเราไม่มีอะไรบกพร่องในหัวใจ สอนโลกด้วยความสงเคราะห์ จะดูดำดูขาวกล่าวประเภท ไหนมีแต่ชู้แต่ล้างให้สะอาดสะอาดอันขึ้นมา ให้ดีขึ้นมานั้น ใครจะมาสำคัญว่าเราพูดดูดำดูขาว ชู้เชี่ยทำนั้นทำนี้เป็นความผิดทั้งมวล ธรรมไม่มีคำว่าชู้เชี่ย ชู้เชี่ยเป็นแบบ

กิเลสไม่มี ถ้าขู่เชิญเพื่อความดีจุดลากขึ้นมาถูกต้อง ธรรมท่านขู่เชิญอย่างนั้น ลากขึ้นมาเข็นขึ้นมาจากกองทุกข์ทั้งหลาย

นี่ธรรมที่เราสอนโลกจะดูว่ากล่าวเด็ดแผดร้อนขนาดไหนก็ตาม เป็นเรื่องลากเข็นขึ้นมาจากกองทุกข์ทั้งนั้น เราไม่มีที่จะขยี้ขย้าสัตว์ที่มีความทุกข์อยู่แล้วให้จมลงไป เกิดทุกข์มากกว่านั้นเราไม่มี นี่เราสอนโลกเป็นอย่างนี้ ขอให้พี่น้องทั้งหลายจำเอาทุกคน ๆ นะ เราช่วยโลกก็ช่วยเต็มกำลัง เกิดมาในชาตินี้เราก็ไม่เคยคิดว่าเราจะได้ช่วยโลกเต็มกำลังดังที่เป็นมาอยู่เวลานี้เลย มันก็เป็นอย่างนี้แหละ บวชเข้ามาก็เหมือนโลกทั้งหลายบวชเข้ามา แต่สำคัญที่การรักษาศีลรักษารธรรมแม่นยำมาก เพราะนิสัยอันนี้ วา่้นเถอะ

ชีวิตกับศีลกับธรรมตั้งแต่วันบวชปบเป็นอันเดียวกันเลย ไม่เคลื่อนคลาดไปไหน หิริโอตตปปะเต็มหัวใจๆ ตลอดมา จนกระทั่งออกจากการศึกษาเล่าเรียนทางด้านปริยัติเรียบร้อยแล้ว ก้าวขึ้นสู่เวทีพืดกับกิเลสตลอดเวลา ตั้งแต่ล้มลุกคลุกคลานพาดจนกระทั่งกิเลสขาดสะบั้นลงจากหัวใจ ด้วยอำนาจแห่งการประพฤติปฏิบัติตามทางของศาสดาที่สอนไว้ ผ่านฝั่งเลย เมื่อผ่านฝั่งไปแล้วหัวใจดวงนี้กับที่เป็นมาแต่ก่อน ซึ่งเป็นหัวใจดวงเดียวกันนี้เป็นคนละโลกไปเลย การแนะนำสั่งสอนโลกมันก็ค่อยออกมาตามหลักเกณฑ์ที่มีภายในจิตใจ ได้เริ่มสอนโลกมาเรื่อยจนถึงได้ออกช่วยชาติบ้านเมือง

สอนโลกด้วยความพอทุกอย่างในธรรมของเรา ภายในใจของเราเอง เราไม่มีอะไรบกพร่อง พอทุกอย่าง สอนโลกด้วยความพอ สอนโลกด้วยความเมตตา ใครจะมายึดมาเกาะ หรือมาเพ่งโทษโกรธเคืองเราอย่างไรก็ตามเป็นความผิดของผู้นั้นทั้งเพ ๆ เราจึงรีบประกาศเอาไว้ อย่าทำนะ เราไม่ได้หาความชั่วให้แก่ผู้ใด หาตั้งแต่ความดีความดีแก่โลก สอนโลกตะเกียกตะกายสอนเต็มกำลังความสามารถก็เพื่อความดีแก่โลก เราไม่ได้เพื่ออะไร ชั่วเราก็ไม่มี ดีเราก็ไม่สนใจ เพราะพออยู่แล้ว เหนือความดีความชั่วทั้งหมด ธรรมชาติที่ทรงอยู่ในหัวใจนั้น เอนั้นมาสอนโลก

เราจึงสอนเต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่สะทกสะท้านห้วนไหวกับโลกสกปรก พุดง่าย ๆ หัวใจที่สะอาดเต็มเหนียวเป็นธรรมธาตุแล้วเหนือทุกสิ่งทุกอย่าง เหนือสิ่งที่สกปรกทั้งหลายแล้วจะมาสนใจอะไรกับมัน ใครจะมาตำหนิติเตียน ยกโทษโกรธเคืองอะไรก็ตาม เป็นหัวใจของเขา เป็นคำพูดของเขา เป็นกิริยาของเขา เขาสร้างของเขาเอง ดี-ชั่วเป็นของเขาเอง เราทำตั้งแต่ความดีเพื่อโลก แต่เราไม่เคยว่าจะเอาดี เพราะพอแล้วทุกอย่าง เอาหาอะไร สอนโลกด้วยความเมตตาล้วน ๆ เท่านั้น จึงได้อุตสาห์พยายาม สอนมาดังท่านทั้งหลายเห็นเวลานี้เป็นยังงี้

นี่ละหัวใจดวงนี้ คน ๆ นี้เองเมื่อได้ฝึกฝนอบรมทางความดีงาม ความดีก็ค่อยเต็มตื่นขึ้นมา ๆ จนกระทั่งพุดได้เต็มปาก เราไม่บกพร่องอะไรเลยในสามแดนโลกธาตุนี้

ปล่อยหมดโดยสิ้นเชิง ธรรมกับใจเป็นอันเดียวกันแล้วเป็นธรรมชาติ สอนโลกด้วยธรรม ชาติล้วนๆ เต็มไปด้วยเมตตาเท่านั้นเอง ใครจะเอาก็เอา ไม่เอาก็เป็นกรรมของสัตว์ พระพุทธเจ้าโปรดสัตว์โลกมากี่พระองค์ เท่ากับท้องฟ้ามหาสมุทรจำนวนมากของ พระพุทธเจ้า แต่สัตว์โลกที่เป็นปทปรมะมีดบอดมันไม่สนใจฟังอรรถฟังธรรม มันก็มีด บอดจมไปตามเดิมของมันนั่นแหละ

ผู้ที่เชื่ออรรถเชื่อธรรมของพระพุทธเจ้าที่ทรงสั่งสอนก็ผ่านไป พ้นไปๆ ผู้ที่ไปถึง มรรคผลนิพพาน มีจำนวนน้อยเมื่อไร มากที่สุดเลย นี่ก็เพราะผู้ดำเนินตามทางของศาสดา ตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ผู้วิ่งตามกิเลสตัณหาก็จมลงไปๆ มากที่สุดเช่นเดียวกัน ให้ เราคัดเลือกเอา ตัดสินในตัวของเราเอง ให้นำไปวินิจฉัยพิจารณาตั้งแต่บัดนี้ละ

วันนี้พูดเพียงเท่านั้นละ พูดตั้งแต่ธรรมะล้วนๆ ให้ท่านทั้งหลายได้ฟัง วันไหนก็มีแต่ เรื่องสกปรก การบ้านการเมืองการนั้นการนี้ เรื่องทะเลาะเบาะแว้ง กัดกันเหมือนหมา ไอ้ เราก็ไม่ใช่หมาก็เลยเป็นกรรมกร ไปแยกหมากัดกันออก เราไม่ใช่หมา ไม่ใช่หมาคืออะไร เป็นเจ้าของหมาเหล่านี้แหละ เจ้าของหมาก็คือคน คนกับหมาเป็นเสี่ยวกัน โลกกับเราก็ เป็นเสี่ยวกัน เพราะฉะนั้นจึงว่ากันได้ตามสะดวกสบาย เราไม่มีถืออะไรกับใคร ใครจะว่า อะไรๆ ก็แล้ว ไม่มี ใครจะมาดูดำว่ากล่าว ว่าอะไรปากเขามิให้เขาว่าไป เราก็สอนไป บางที ตลกเสียด้วยซ้ำไป ก็เราไม่มีอะไรกับโลก เข้าใจหรือ มีแต่ความเมตตาล้วนๆ เท่านั้น เอา ละเท่านั้นพอ ต่อจากนี้ก็จะให้พร

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz